No. 24. — Donderdag, — A°. 1848. — 24 Februarij.

SURINAAMSCHE COURANT EN GOUVERNEMENTS ADVERTENTIE BLAD.

Gouvernements-Secretarie.

PARAMARIBO, *den* 23 *Februarij* 1848.

Bij Gouvernements-resolutie van den 21sten dezer maand No. 261, is tot *Havenmeester* en *Scheepsmeter* binnen deze Kolonie, in te gaan op 1o. Maart e. k., benoemd, de Heer G. DUIJCKINCK.

De Gouvernements-Secretaris, J. Æ. LISMAN.

Op *HEDEN* 24 Februarij *geene* SOIRÉE ten Gouvernements-huize.

De 2de Luitenant Adjudant, C. A. VAN SEIJPESTEIJN.

Administrative Policie

Aan de Ingezetenen wordt kennis gegeven, dat de passage, voor RIJ- en VOERTUIGEN, *langs den weg*, gelegen *tusschen den Rijweg van de Voorstad Zeelandia of het Combé naar de laan van Tourtonne*, —ter zake van noodige herstelling van den Koker aldaar, — *vooreerst* is afgesloten.

Paramaribo, den 19 *Februarij 1848.*

De Procureur Generaal der Kolonie Suriname, PH. DE KANTER.

TRANSPORTEN.

(4345) Den 15den Februarij 1848. J. T. DE BAS, aan ESTHER DAPHINA SCHOLSBORG, van het Huis en Erf, aan de *Saramacca Straat*, en uitkomende aan de rivier *Suriname*, O. W. La. D No. 559, N. W. La. E No. 15.

Den 16den. J. F. FAVEREIJ qq. E. G. VELDWIJK te *Amsterdam*, aan JOHANNA MARIA KLAASSEN, van het Huis en Erf, aan de *Nieuwe Keizer Straat*, N. W. La. D No. 34, O. W. La. D No. 214.

Den 18den. J. F. ROUX qq en J. F. WERGES qq. PIETER POEL, voor zijn Huis van Negotie te *Amsterdam*, canterende onder de Firma van PIETER POEL en ZONEN qq. EMILE DE PARAVICINI te *Hamburg*, aan FREDERICA DE PARAVICINI, Douariere wijlen A. PRINGLE, te *'s Gravenhage*, van 4/5 gedeelten in de Koffij-Plantaadje *Sorgvliet* c. a., gelegen binnen deze Kolonie.

Idem. J. F. ROUX qq. B. J. ROTHUIJS HZN. qq. Vrouwe SOPHIE LAMBERTINA WOLFFING, Echtgenoote van den Baron E MERTENS, te *Ostin*, — ALEX. J. MOIJARD, Weduwenaar van Vrouwe JEANNE CATHARINA THIJM, te *Brussel*, als Vader en Voogd van ALEXANDER JOSEPH JAMES MOIJARD, en FREDERIK FUCHS, te *Amsterdam* qq. PIERRE JOSEPH VAN BEVERE, te *Brussel*, toeziende Voogd over voormelden A. J. J. MOIJARD, aan PAUL RENÉ PLANTEAU, van een *vierde* gedeelte in de Koffij-Plantaadje *Maria Petronella* en *Johanna Maria*, gelegen binnen deze Kolonie in de *Warapperkreek*, met een daarbij behoorend stuk Land in de *Jonkermanskreek*.

Den 22sten. EXPLOICTEUR aan GEO. CRUDEN, voor zijne reeds verwekte en nog te verwekkene Kinderen, met MARY FERRIER, van de Plantadje *Cardross Park* c. a., gelegen in het Opperdistrict *Nickerie*, en bekend onder Lot No. 228.

Den 23sten. J. FROUIN qq. en J. C. VAN WEEDE qq. het Huis van Negotie van LOUIS BIENFAIT en SOON, te *Amsterdam*, voor 3/8 en dezelven qq. JAN JACOBUS CAREL VAN HASSELT, representant der onbekende en afwezige mede geinteresseerden, voor 3/8 gedeelten, aan de gezamentlijke erfgenamen van wijlen LOUIS PIERRE BIENFAIT, en aldus te zamen van *drie negende* gedeelten in de Plantaadje *de Jonge Bijen Korf* c. a., aan de rivier *Commewijne*.

Idem. ELISA CLARISA RIJHINER en CHARLOTTA AUGUSTA KUHN, aan SIMHA ARON POLAK geboren DE MEZA, van het Huis en Erf, aan de *Zwartenhovenbrug-Straat*, N. W. La. D No. 192, O. W. La. D No. 421.

HIJPOTHEEK.

Den 23sten Februarij 1848. JOHN CORNWELL ELLIS, *Hijpotheek*, ten behoeve J. F. ROUX qq. B. J. ROTHUIJS HZN. voor zijn Huis van Negotie te *Amsterdam*, canterende onder de Firma van THIJM, ROTHUIJS & Co., te vestigen op de Plantaadje *de Goudmijn* c. a. aan de rivier *boven Commewijne*, en de Gronden der verlatene Plantaadjen *Kleinhausen* en *Geertruidenberg*, de eerste gelegen aan de *Paramarika Kreek* en de tweede aan de rivier *Cottica*.

Paramaribo, den 23 Februarij 1848

De Griffier van het Geregtshof, A. VAN MEERTEN.

PARAMARIBO, *den* 24 *Februarij* 1848.

[4361] Ter informatie van belanghebbenden, is dienende, dat de Boedelsbeschrijvingen van de *solvente* Boedels: MARIA MAGDALENA ZEEGERS en HENDRIK VAN EIJCK, alsmede de rekening en verantwoording benevens de daarop geformeerde balance van de *insolvente* Boedels van: JACOB CHRISTIAAN WILHELM BRUNINGS, CORNELIS CORNELISSEN, ANDREAS LE GANY, ANNA MARIA CAMPBELL, geboren GOETZEE en MARCUS THEODORUS IJVEL, gedurende den tijd van *drie* weken, ter Secretarie van het Commissariaat voor het Departement der *Onbeheerde Boedels* ter *visie* liggen, met intimatie voor zoo ver laatstgemelde Boedel aangaat, om, wanneer de Crediteuren eenige aanmerkingen, hetzij op de gegrondheid of de hoegrootheid der daarbij voorkomende schuldvorderingen, hetzij op de rangschikking der Crediteuren, of eenige remarques of debatten op de rekening en verantwoording mogten hebben, daarvan binnen den tijd van *drie* weken, na den dag waarop de bevoegheid om van deze stukken *visie* te nemen is geëxpireerd bij eenig behoorlijk schriftuur aan Commissarissen te doen blijken.

De Secretaris, F. C. COBLIJN.

[4357] *SEQUESTERS* der Plantaadje *Sarah*, als daartoe geautoriseerd, zullen tegen het einde van de maand Maart e. k., in het Opper-district *Nickerie* in het openbaar verkoopen: *p. m. Veertig stuks* HOORNVEE, aan opgemelde Plantaadje behoorende, en waaromtrent bij de eerst ondergeteekende nadere informatien te bekomen zijn.

Paramaribo, den 23 Februarij 1848.

J. O. N. ENGELBRECHT, *Sequester.*
CHs. LIONARONS, *Sequester.*
A. FERRIER, *Sequester,*
H. J. BLANCKE, *Seq.*

SCHEEPVAART.

SCHEPEN IN LADING.

Naar Amsterdam.

Het schip *Catharina*, Kapt. K. M. Hillers, — adres bij H. Degenhard. — Sluit *HEDEN*.

Het schip *Wilhelmina*, Kapt. J. N. Klint, — adres bij C. J. Leijsner. — Sluit ultimo dezer.

Het schip *Activo*, Kapt. L. Hus, — adres bij L. D. J. van Bommel.

Het schip *Sophia Maria*, Kapt. J. Andriesen, — adres bij L. D. J. van Bommel.

Het schip *de drie Broeders*, Kapt. H. J. Hubert, — adres bij Gisius en Co.

Het Schip *Eliza*, Kapt. Dirks; — adres bij J. Lyon.

ADVERTENTIEN.

[4359] Heden ontving ik de smartelijke tijding, dat op den *derden* December 1847 te *Utrecht* overleden is, mijn eenige en geliefde Broeder den Heer N. VAN DER MONDE, in leven Boekhandelaar enz., in den ouderdom van ruim 48 Jaren.

Paramaribo, den 21 Februarij 1848.

J. VAN DER MONDE.

(4360) *HEDEN MORGEN* om *tien* ure, opening der inschrijvings-billetten op de geannonceerde *WISSELS*, ten kantore van RÖPERHOFF & GREEN.

Paramaribo den 24 Februarij 1848.

[4358] Worden bij inschrijving te koop aangeboden voor rekening den Boedel D. JANSEN EIJKEN SLUIJTERS, *f* 6,630 aan *WISSELS*, op *drie* maanden zigt, in stellen van niet minder dan *f* 500. Inschrijvings-billetten zullen worden aangenomen tot Zaturdag den 26sten dezer, ten kantore van J. ZAAL.

Paramaribo, den 23 Februarij 1848.

(818) De Vendumeester G. A. KEIJSER zal morgen om 9 uren verkoopen: Provisien, Stukgoederen, Wane en Kopie Planken, enz. enz.

Nijverheid.

DE GUTTA PERCHA.

Wij hebben dezer dagen gemeld, dat hier te lande eerlang zoude opgerigt worden eene fabrijk van voorwerpen uit deze allerbelangrijkste en in den laatsten tijd zeer in zwang komende zelfstandigheid. Het zal derhalve onzen lezers niet ongevallig zijn, daaromtrent eenige nadere bijzonderheden te vernemen, welke getrokken zijn uit *Hooker's Londen Journal of Botanij*.

Deze plantaardige zelfstandigheid is eerst sedert weinige jaren aan de Europeanen bekend geworden, maar wordt thans reeds tot verschillende doeleinden in plaats van den *Caoutchouc* gebruikt, omdat zij de kostbare eigenschap bezit, dat men haar op kan lossen, zonder dat zij gevulkaniseerd wordt (without being volcanised.) Terwijl evenwel de Gutta Percha reeds menigvuldig gebruikt werd en een belangrijk handelsartikel uitmaakte, bleef de plant, waarvan zij gemaakt wordt, nog onbekend, tot dat zij door een gelukkig toeval ontdekt werd, door den Heer Thomas Lobb, op Singapore en andere Maleische eilanden, alwaar hij zich met eene botanische zending voor de HH. Veitch te Exeter bevond. Deze botanicus zond verscheidene exemplaren over, welke bewezen, dat zij eene nieuwe soort is van *Sapotacce*, na verwant aan de *Bassia* en welke in den jongsten tijd den naam van *Isonandra Gutta* ontvangen heeft.

Naar het schijnt, heeft Dr. Montgomerie de Gutta Percha het eerst bekend gemaakt; hij schrijft daarover in het *Magazine of Science* 1845 het volgende: »Ik kan op de eigenlijke ontdekking van de Gutta Percha geene aanspraak maken, daar zij, ofschoon geheel vreemd aan de Europeanen, evenwel aan sommige bewoners van de Maleische bosschen bekend was; vele van hunne naburen in de aangrenzende dorpen hadden echter nooit daarvan gehoord, en het gebruik, dat er van gemaakt werd, was zeer onbeduidend, want ik heb alleen gezien, dat het tot grepen aan de parangs (eene soort van messen) in de plaats van hout of buffelhoorn gebezigd werd. Tot aan het jaar 1822, toen ik chirurgijn te Singapore was, werd de Gutta Percha altijd slechts in vereeniging met Caoutchouc genoemd, en ik ontving eenige zeer fraaije stalen daarvan. Er zijn drie soorten: *Gutta Girek*, *Gutta Tuban* en *Gutta Percha*. Hierbij moet ik opmerken, dat het laatste woord meestal verkeerd uitgesproken wordt, daar *Percha* niet hard als *Perka*, maar sissend als *Pertsja* moet uitgesproken worden, welke opmerking daarom van gewigt is, dewijl men op de vraag naar *Gutta Perka* waarschijnlijk ten antwoord zoude krijgen, dat eene zoodanige zelfstandigheid niet bestaat, terwel men de zaak bij haren juisten naam noemende eene groote hoeveelheid daar van verkrijgen kan. De naam is zuiver Maleisch; *Gutta* beteekent de gom of het verdikte sap der plant, en *Percha* den boom; waarvan het komt. Ik konde niet anders denken, of de boom moest op Sumatra voorkomen en zijn naam daarvan ontvangen hebben, dewijl de Maleische benaming van Sumatra *Poelo Percha* is; maar ofschoon de straat van Malakka slechts een graad noordwaarts van Singapore is, hoorde ik echter nimmer, dat deze stof daar of op Sumatra bekend was. Maar ik keer tot den tijd terug, toen de uit Gutta Percha gemaakte Parang-greep mijne aandacht trok. De nieuwheid van de stof maakte mij opmerkzaam; ik ondervraagde den vervaardiger, een Maleischen houthakker, in wiens handen ik haar zag, en vernam, dat de stof in elken anderen vorm kon gebragt worden, wanneer men haar in kokend water doopte, tot dat zij door en door warm was, waarna zij kneedbaar als klei was, en koud geworden zijnde weder hare oorspronkelijke hardte en vastheid aannam." Dr. Montgomerie verhaalt verder, dat hij de Parang-greep gekocht en zich nog meer Gutta Percha verschaft heeft en door nemen van proeven tot de overtuiging gekomen is, dat deze Gutta Percha de geschikte stof is, om daarvan zoodanige chirurgikale werktuigen te vervaardigen, waartoe tot dusverre caoutchouc gebezigd werd, welke laatste stof het ongerijf heeft, dat zij door het vochtige en heete weder van de tropische landen beschadigd wordt. Het geneeskundig collegie te Calcutta stemde volkomen in met het gevoelen van Dr. M. en de *Society of Arts* te Londen schonk hem hare gouden medaille voor zijne ontdekking. Ziekte verhinderde destijds Dr. M. de bosschen te bezoeken, waarin de bedoelde boomen groeijen, maar hij vernam van de inboorlingen, dat de Percha tot de grootste boomen behoort, in doorsnede 3 à 4 voet heeft, dat zijn hout geene waarde heeft als bouwmateriaal, maar dat men uit zijne vruchten eene dikke en smakelijke olie verkrijgt, welke de inboorlingen bij hunne spijzen gebruiken. Deze boom wordt op vele plaatsen van het eiland Singapore en in de bosschen van Jahore, op den uithoek van het schiereiland Malakka gevonden; ook zegt men, dat zij bij Coti op de zuidoostelijke kust van Borneo groeit, en Dr Montgomerie wendde zich dienvolgens aan den Heer Brooke te Sarawak, die hem de verzekering gaf, dat hij zeer menigvuldig voorkwam in de bosschen aldaar en Niato genoemd werd door het volk, dat echter niet bekend was met de eigensschappen van zijn sap. Te Sarawak verkrijgt de boom dikwijls zes voet hoog in doorsnede en de Hr. Brooke geloofde, dat hij overal in Borneo voorkwam, gelijk ook op de duizende eilanden, welke ten zuiden van de straat van Singapore liggen. Dat hij zeer gewoon is, blijkt daaruit, dat er sedert 1842, toen hij het eerst bekend werd, jaarlijks verscheidene honderd ton met Gutta Percha uitgevoerd zijn van Singapore. Er bestaat echter reden, om te duchten, dat de voorraad weldra afnemen en de prijs stijgen zal, daar de inboorlingen bij de inzameling met te weinig zorg te werk gaan en dikwijls den schoonen boom, welligt van 100 à 150 jarigen ouderdom, vellen om twintig tot dertig pond gom, de grootste hoeveelheid die één stam kan opleveren, te verkrijgen. Het sap zoude zeer waarschijnlijk van de Percha even als van andere boomen, verkregen kunnen worden door openingen in den stam te maken en aldus zou de boom gedurende eene reeks van jaren, hoewel slechts kleine hoeveelheden kunnen opleveren; maar deze wijze van handelen gaat den Maleijers te langzaam en zal ook waarschijnlijk niet ligt gevolgd worden, daar de bosschen een gemeenschappelijk eigendom zijn. Men hakt den boom omver, schilt den bast er af en vergaart het melkachtige sap in de holle stengels der plataanbladen, waarop het aan de lucht blootgesteld weldra dik wordt. Dr. Montgomerie gelooft, dat de Gutta Percha onder ander doeleinden ook zoude kunnen dienen tot het maken van verheven schrift voor blinden en tot relief-kaarten voor deze ongelukkigen; zij neemt een duidelijken en scherpen afdruk aan en is hard en sterk; ook meent hij, dat zij zeer goed tot het opvullen van holle tanden kan gebezigd worden. (*A. H.*)

Land- en Volkenkunde.

VUURSPUWENDE BERGEN NABIJ QUITO.

Volgens de geschiedkundige waarnemingen van den Heer Boussingault nopens de vuurspuwende bergen der Cordilleres, van de republiek Ecuador is Quito gelegen op een zeer hoog en uitgestrekt plateau, begrensd door twee van het noorden naar het zuiden loopende bergketenen. In deze bergketenen van trachytischen aard bevinden zich verscheiden vulkanen in werking, die het zonderlinge schouwspel vertoonen van begspitsen met sneeuw bedekt, uit welke schier aanhoudend eene rookzuil opstijgt. De zonderlinge bergspitsen zijn vermaard geworden, sedert zij gediend hebben tot seinpunten bij de driehoeksmeting der Fransche akademisten, die onder de evennachtslijn eenige graden van de middaglijn der aarde wilden meten.

Bij deze op de groote plateaux der Andes gevestigde bevolkingen, waar de beschaving steeds de meeste strekking heeft gehad, om zich te ontwikkelen, vertoonen groote gebeurtenissen, die in de overige deelen der nieuwe wereld zoo dikwerf plaats vinden, zich slechts zeldzaam. Het leven is daar weinig opgewekt; de herinneringen zijn van langen duur. Zoo, bij voorbeeld, spreekt men daar van het meten der middaglijn alsof die operatie pas ware volbragt. De namen van Godin, Bouguer, Condamine, Jussieu zijn te Quito algemeen bekend en men verzuimt niet, aan den vreemdeling, die deze stad bezoekt, het huis aan te wijzen, waar de Heeren van het Fransche gezelschap hun verblijf hebben gehouden.

De in deze streken menigmaal zoo geduchte vulkanische verschijnselen hebben de aandacht der Europeanen reeds sedert het begin van de verovering der nieuwe wereld tot zich getrokken. In een zijner brieven aan Karel V drukt Ferdinand Cortes, bij het verhaal van den togt der kleine spaansche armee door de Cordilllere van Ahrcaleo, zich volgenderwijze uit: »Rook ziende opstijgen uit eenen zeer hoogen berg en wenschende aan U. M een omstandig verslag te geven van al hetgeen dit land merkwaardigs bevat, koos ik uit mijn volk tien der onverschrokkensten en gelaste hun den berg te bestijgen, ten einde het geheim van dien rook te ontdekken."

De kleine expeditie mislukte uit hoofde van de menigvuldige sneeuw, de strenge koude en den hevigen wind.

Inzonderheid was het een sterk gedruisch, hetwelk bij het naderen van den top vernomen werd, dat de tien Spanjaarden deed besluiten, terug te keeren, terwijl zij niets dan eenige sneeuw en ettelijke stukken ijs mede namen, welks gezigt voegde Ferdinand Cortes er bij, ons ongemeen verbaasde, vermits dit land gelegen is onder 20 gr. breedte en het derhalve, volgens de meening der loodsen, daar zeer warm moest wezen.

In het jaar 1522 slaagden de Spanjaarden er eindelijk in, om tot in den krater door te dringen. Zij bragten zwavel daaruit mede, om buskruid te vervaardigen; maar Cortes erkent, dat deze manier, om zich zwavel te verschaffen, met gevaren gepaard gaat en het om deze reden raadzaam was, die stof uit Sevilië te ontbieden.

Te Paramaribo bij **J. J. ENGELBRECHT.**